

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Rautalammin kunta / nuorisotoimi

Voimassa: 2025-2029

Päivitetty: 9.3.2026

1. Johdanto

Tämän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on varmistaa, että **kaikki nuoret kohdataan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti** Rautalammin kunnan nuorisotyössä.

Nuorisotyön keskeinen tehtävä on luoda **turvallinen, avoin ja osallistava ympäristö**, jossa jokainen nuori voi olla oma itsensä riippumatta esimerkiksi:

- sukupuolesta tai sukupuoli-identiteetistä
- iästä
- etnisestä taustasta tai kansalaisuudesta
- kielestä
- uskonnosta tai vakaumuksesta
- seksuaalisesta suuntautumisesta
- toimintakyvystä tai vammasta
- terveydentilasta
- perhetaustasta
- sosioekonomisesta asemasta

Suunnitelma perustuu **yhdenvertaisuuslakiin (1325/2014)** ja **tasa-arvolakiin (609/1986)**.

2. Tavoitteet

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön tavoitteena on:

- edistää **kaikkien nuorten tasavertaista osallistumista** nuorisotoimintaan
 - ehkäistä **syrijintää, kiusaamista ja häirintää**
 - lisätä **nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia**
 - vahvistaa **turvallista ja kunnioittavaa ilmapiiriä**
 - varmistaa, että nuorisotyön palvelut ovat **saavutettavia kaikille nuorille**
-

3. Nykytilan arviointi

Rautalammin kunnan nuorisotoimi arvioi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- nuorten palaute ja keskustelut
- kyselyt nuorille
- henkilöstön havainnot
- yhteistyö koulujen ja muiden toimijoiden kanssa

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota esimerkiksi:

- ketkä osallistuvat toimintaan ja ketkä eivät
 - kokevatko nuoret tilat turvallisiksi
 - esiintyykö syrjintää tai häirintää
 - ovatko tilat ja toiminta saavutettavia kaikille
-

4. Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

4.1 Turvallinen toimintaympäristö

- Nuorisotiloissa noudatetaan **turvallisemman tilan periaatteita**.
 - Kaikki nuoret kohdataan **kunnioittavasti ja ilman ennakkoluuloja**.
 - Kiusaamiseen, rasismiin, häirintään ja syrjintään **puututaan välittömästi**.
-

4.2 Saavutettavuus

Pyritään varmistamaan, että toiminta on mahdollisimman saavutettavaa:

- tilojen esteettömyyden huomioiminen
 - selkeä viestintä
 - mahdollisuus osallistua ilman taloudellisia esteitä
 - huomioidaan erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat
-

4.3 Osallisuus

Nuorille tarjotaan mahdollisuuksia vaikuttaa toimintaan:

- nuorten ideointi ja palautteet
- nuorten osallistuminen toiminnan suunnitteluun
- nuorisovaltuusto RauNo tai muu osallistumismuoto

4.4 Henkilöstön osaaminen

Henkilöstö kehittää osaamistaan esimerkiksi:

- koulutuksilla tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta
- keskusteluilla työyhteisössä
- yhteistyöllä muiden nuorisotyön toimijoiden kanssa
- Sateenkaarevien nuorten voima -hankkeen kanssa yhteistyö

5. Häirintään ja syrjintään puuttuminen

Jos nuori kokee syrjintää tai häirintää nuorisotoiminnassa:

1. Asiasta voi kertoa nuorisotoimen työntekijälle.
2. Tilanne selvitetään mahdollisimman nopeasti.
3. Tarvittaessa sovitaan jatkotoimenpiteistä.

Nuorten turvallisuus ja hyvinvointi ovat ensisijaisia.

6. Vastuut

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö kuuluu **kaikille nuorisotyöntekijöille**.

Erityisesti vastuussa suunnitelman toteutumisesta ovat:

- nuorisotyön esihenkilö
- nuorisotyöntekijät
- yhteistyökumppanit

7. Seuranta ja arviointi

Suunnitelman toteutumista seurataan esimerkiksi:

- nuorten palautteella
- henkilöstön keskusteluilla
- vuosittaisella arvioinnilla

Suunnitelma päivitetään **vähintään joka toinen vuosi** tai tarvittaessa.

8. Hyväksyminen

Tämä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty:

Paikka ja päivämäärä:
Rautalammilla 9.3.2026

Hyväksyjät:

Inna Kääriäinen

Minna Vauhkonen

Janne Poikolainen

Janne Mensonen

Nuorisotoimen turvallisemman tilan periaatteet

1. Kunnioita muita

Kohtele muita ystävällisesti ja kunnioittavasti. Jokaisella on oikeus tulla kohdatuksi omana itsenään.

2. Älä syrji

Syrjintä, rasismi, kiusaaminen, häirintä ja vihapuhe eivät kuulu nuorisotilaan tai nuorisotoimintaan.

3. Anna tilaa kaikille

Huomioi, että kaikki eivät halua tai uskalla puhua yhtä paljon. Anna muille mahdollisuus osallistua keskusteluun ja toimintaan.

4. Kunnioita erilaisuutta

Nuoret ovat erilaisia taustaltaan, kokemuksiltaan ja identiteetiltään. Erilaisuus on voimavara.

5. Kuuntele ja opi

Jos joku kertoo kokeneensa epämukavan tilanteen, kuuntele häntä ja ota asia vakavasti.

6. Puutu epäasialliseen käytökseen

Nuorisotyöntekijät puuttuvat kiusaamiseen, häirintään ja syrjintään välittömästi. Myös nuoria kannustetaan kertomaan tilanteista työntekijöille.

7. Jokaisella on oikeus turvalliseen tilaan

Nuorisopalveluiden tavoitteena on, että jokainen nuori voi osallistua toimintaan ilman pelkoa syrjinnästä, kiusamisesta tai häirinnästä

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet

Nuorisopalvelut sitoutuvat edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta seuraavien toimenpiteiden kautta.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu	Seuranta
Turvallinen toimintaympäristö	Nuorisotiloissa noudatetaan turvallisen tilan periaatteita	Nuorisotyöntekijät	jatkuva	henkilöstön arviointi
Kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy	Kiusaamiseen ja syrjintään puututaan välittömästi	Nuorisotyöntekijät	jatkuva	tilanteiden seuranta
Toiminnan saavutettavuus	Huomioidaan esteettömyys ja osallistumisen matala kynnys	Nuorisopalvelut	jatkuva	osallistujapalautteet
Nuorten osallisuus	Nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun	Nuorisotyöntekijät	vuosittain	palautekysely
Henkilöstön osaaminen	Osallistutaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskeviin koulutuksiin	Nuorisopalveluiden johto	tarpeen mukaan	koulutu